

Posudek diplomové práce Šárky Juřinové: Sídlní struktura areálu kultury nálevkovitých pohárů na polykulturním sídlišti ve Velkých Přílepech – Residential structure of the area of a Funnel Beaker culture at multiculture settlement at Velké Přílepy, 134 str. s literaturou a popisem příloh, 23 obr. v textu, tabulkový přehled analyzovaných dat, 63 tabulek. Praha 2015, Univerzita Karlova.

Autorka se ve své diplomové práci věnovala stejné lokalitě jako v práci bakalářské, tedy pramenům kultury nálevkovitých pohárů (dále jen KNP) z rozsáhlého velkoplošného výzkumu ve Velkých Přílepech, který probíhal v letech 1994–1996. V bakalářské práci zpracovala výsek sestávající ze 14 sídlištních objektů diskutované kultury s tím, že zbytku, do celkového počtu devětapadesáti, se bude věnovat v rámci práce diplomové. Předložený výsledek tak beze zbytku uchopuje veškeré prameny KNP z naleziště, čímž se řadí k nejpočetnějším a nejreprezentativnějším zpracovaným souborům tohoto období. (Pro srovnání, z Velkých Přílep autorka analyzovala 10105 keramických zlomků, což je počet srovnatelný s dosud nejvýznačnějšími publikovanými lokalitami: Makotřasy, 11430 zl.; Cimburk u Kutné Hory, 10680 zl.; Brozany nad Ohří: 4017 zl., viz *Dobeš – Zápotocký 2013*, 480, tab. 2; *Zápotocký 2000*, 39, tab. 1)

Úvodní pasáže jsou věnovány KNP v českých zemích, v nichž autorka prokázala dobrou orientaci v reáliích daného období, přičemž někdy snad až příliš zabíhala do detailů kontrastujících s povšechným charakterem úvodních kapitol (např. detailní popis pohřbu v sídlištní jámě u osady Kamýk ve Velkých Přílepech, str. 15–16). Každopádně však nevynechala jediný podstatnější okruh, který s danou problematikou na našem území souvisí. Analýze materiálu ze sídliště předchází standardní popis přírodních podmínek naleziště (geologie, pedologie, rekonstrukce původní vegetace atp.), které jednoznačně poukazují na přívětivý charakter místa z pohledu pravěkého zemědělce. O mimořádné hustotě osídlení zkoumaného katastru v závěru staršího a na počátku středního eneolitu svědčí následující pasáž, pojednávající o dějinách archeologického výzkumu intravilánu a nejbližšího okolí obce. Meze výpovědi získaných pramenů zohledňuje další kapitola, věnovaná metodě terénního výzkumu, hrubě podmíněné záchranným charakterem akce, přičemž svou daň na dokumentaci výzkumu si vybrala i povodeň z roku 2002.

Vlastní rozbor pramenů začíná vymezením množiny archeologických objektů datovaných do KNP, jejich detailním popisem a formálně-funkčním rozdělením. V rozboru movitých nálezů je největší pozornost přirozeně věnována nejpočetnější entitě, keramice, stranou ovšem nezůstaly ani ostatní kategorie, jako všechny druhy získaných industrií, včetně makrolitů, a

mazanice a antropologický materiál. Detailní rozbor evidovaných tvarů, jejich případné výzdoby a funkčních úprav povrchů nádob, kterému nelze v zásadě nic vytknout, prokázal, že sídlení areál byl využíván nositeli KNP již v době siřemské fáze, dominantně ovšem až v nejmladší, salzmündské fázi KNP. Značný rozptyl objektů (ca na ploše 450 × 270 m) v několika skupinách poukazuje stejně jako na ostatních srovnatelných nalezištích na rozvolněnou zástavbu, přičemž vzhledem k chronologické povaze získaného materiálu je obtížné stanovit jednotlivé sídlištní fáze, již vzhledem k totální absenci předpokládaných nadzemních kúlových staveb.

Závěrem je třeba konstatovat, že autorka zvládla zpracování rozsáhlého souboru sídlištní keramiky, a to jak po stránce analyticko-interpretací, tak po stránce dokumentační. Dle mého soudu splňuje požadavky kladené na diplomní práce a proto ji **d o p o r u ě j i k** obhájení.

V Praze dne 28. 1. 2015

PhDr. M. Dobeš, Ph.D.

Literatura

Dobeš, M. – Zápotocký, M. 2013: Pozdní fáze kultury nálevkovitých pohárů v severozápadních Čechách: sídliště Brozany nad Ohří, Archeologické rozhledy 65, 451-503.
Zápotocký, M. 2000: Cimburk und die Höhensiedlungen des frühen und älteren Äneolithikums in Böhmen. Mit Beiträgen von Lubomír Peške und Slavomil Vencl. Památky archeologické - Supplementum 12. Praha.